



Posudek oponentky diplomové práce

Autor: Bc. Varvara Borisova

Název práce: **Podmínky a možnosti rozvoje organizací občanské společnosti v oblasti zachování a podpory svébytné národní kultury v Burjatsku**

Oponentka: Mgr. Selma Benyovszky

Kriteria hodnocení:	Hodnocení (1 – 4):
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru <i>Je téma relevantní vzhledem k oboru? Je dobře zdůvodněno?</i>	1
Stručné slovní hodnocení: Stanovené téma je nejen relevantní, ale vzhledem k absenci výzkumů na podobné téma i přínosné.	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce <i>Nakolik je obsah rámce relevantní vzhledem k tématu práce? Do jaké míry byla studovaná literatura představena přehledně a kriticky? Byla použita zahraniční literatura?</i>	2
Stručné slovní hodnocení: Autorka pro svou práci využila rovnou tři teoretické koncepty, a to strukturálně-operacionální definici OS podle Salamona a Anheira, koncepci OS podle J. Sokola a koncept „školy demokracie“ A. de Tocquevilla. Autorka se sice snaží o kritickou reflexi daných konceptů, nicméně kvalita argumentací je slabá (výběr těchto tří konceptů např. vysvětluje tím, že jsou nejčastěji používané). Autorka využívá česky, anglicky i rusky psané literatury.	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz <i>Jsou dostatečně konkrétní a jasné? Odpovídají tématu práce a jejímu teoretickému/konceptuálnímu rámci?</i>	3
Stručné slovní hodnocení: Autorka si v práci dala dva cíle: 1. „vytvořit celkový pohled na to, jakým způsobem a do jaké míry se burjatská občanská společnost podílela na procesu obrození národní kultury po zániku SSSR a jak v současné době podporuje její rozvoj“, 2. „stručně popsat dějiny občanské společnosti na území dnešního Ruska a Burjatska a zjistit, jaké dnes jsou podmínky pro činnost organizací ve smyslu legislativního rámce, vztahů s vládou a finančních možností s přihlédnutím k celostátnímu kontextu“. Výzkumné otázky zcela chybí a naopak jsou pro kvalitativní výzkum nestandardně uvedeny dvě hypotézy: 1. Podmínky a možnosti rozvoje neziskových organizací v Burjatsku se zlepšily oproti období těsně po zániku Sovětského svazu; 2. Organizace občanské společnosti Burjatska hrají aktivnější roli v procesu národního kulturního obrození než státní instituce.	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití <i>Je vhodné zvolen, zdůvodněn a v průběhu výzkumu realizován design výzkumu/výzkumný rámec? Jsou využité techniky sběru dat, vzorek a metody analýzy dat dobře popsány, zdůvodněny a realizovány v rámci výzkumu vzhledem k výzkumným otázkám? Jsou diskutovány limity výzkumu a jeho etické aspekty?</i>	3-4
Stručné slovní hodnocení: Pro dosažení svých cílů si autorka zvolila jako metodu kvalitativní výzkum, avšak místo stanovení výzkumných otázek si diplomantka zvolila dvě hypotézy, které se rozhodla testovat prostřednictvím polo-strukturovaných rozhovorů a sekundární analýzy dokumentů (konkrétně statistických údajů a úředních spisů). Tento ne zcela vhodné zvolený způsob výzkumu se následně projevuje v části věnované analýze dat, kdy se interpretují závěry, které však z daných dat zjistit nelze. Pro příklad takové interpretace viz např. s. 59, kde autorka uvádí: „Vzhledem ke zvolené metodice výzkumu se mi, bohužel, nepodařilo zjistit, jaká je úroveň obeznamosti veřejnosti s koncepcí občanské společnosti, ale na základě provedených rozhovorů a analýzy dokumentů lze předpokládat, že čím dále tím více lidí rozumí povaze NNO a funkcím, které plní.“ Hodnota takových tvrzení, které	



<p>vychází z rozhovorů se sedmi respondenty a kterých je v práci celá řada, je však vzhledem ke zvolené metodice pochybná.</p> <p>Dalším problematickým místem jsou samotné rozhovory. V první řadě se v textu ani v přílohách nikde nedozvíme podobu otázek. Odpovědi jsou zakomponované přímo v textu DP, ale čtenář/ka se nedozví ani otázku, která je respondentovi položena, ani o jakého respondenta se jedná (tj., zda se jedná o odpověď např. předsedy fondu nebo účetní) a mnohdy se nedozví ani o jakou konkrétní organizaci se jedná!</p> <p>Dalším významným problémem práce je argumentace a svévolná interpretace. Pro představu viz např. s. „V průběhu výzkumu se ukázalo, že vedle organizací, jejichž činnost je soustředěna bezprostředně na kulturu, k obnově burjatských tradic a jazyka přispěla valnou měrou ta část občanské společnosti, kterou tvoří evidované právnické osoby církve a náboženské společnosti.“ Z rozhovorů ani statistických údajů a úřednických spisů však toto zjistit nelze, a tak z práce není jasné, na základě čeho toto autorka míní. Další příklad: „V průběhu přípravy výzkumu jsem kontaktovala celkem 7 organizací, které se údajně věnují znovuoživení burjatské kultury a podpoře burjatské kultury. Odpověděly pouze tři: dvě z nich daly souhlas s účastí ve výzkumu, zatímco třetí organizace nabídku odmítla a vysvětlila to tím, že osoba, která „má podobné věci na starosti“, teď je mimo dosah. Jádrem organizované občanské společnosti v oblasti ochrany a rozvoje burjatské kultury tedy tvoří dvě NNO: občanské sdružení „Burjaad Sojol“ a nadační fond „Najdal“. Zde zase autorka soudí, že jádrem OS jsou pouze ty, které jí odpověděly.</p>	
<p>Kvalita závěrů práce <i>Byly naplněny praktické nebo teoretické cíle a zodpovězeny výzkumné otázky práce? Jak byla formulována praktická doporučení, pokud byla cílem práce?</i></p>	3-4
<p>Stručné slovní hodnocení: Nešťastně zvolená metoda bohužel ovlivnila i závěry práce, které jsou navíc opět kreativně interpretovány. Jako příklad viz s. 59: „U obyvatelů Burjatska stoupá občanské sebeuvědomění a objevuje se tendence k aktivnímu občanství. Informátoři zdůrazňují, že počet lidí s negativním postojem k jejich organizacím je velice omezený; nejčastěji se těší uznání a dostávají kladné hodnocení.“ Z textu opět není jasné, na základě čeho autorka soudí, že u obyvatel Burjatska stoupá občanské uvědomění. Naopak to vypadá, jako by autorka výpovědi informátorů chybně interpretovala jako obecný fakt. Podobným způsobem probíhá i snaha o syntézu, kdy na mnoha místech není zcela jasné, jak k uvedenému závěru diplomantka došla.</p>	
<p>Práce se zdroji <i>Je v práci dodržen jednotný standard odkazů na literaturu a prameny? Byly v práci použity zdroje uvedené na seznamu použitých literatury a pramenů?</i></p>	1
<p>Stručné slovní hodnocení: Práce se zdroji odpovídá požadavkům na psaní diplomových prací.</p>	
<p>Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava <i>Je práce vhodně strukturovaná? Odpovídá formulační i gramatická úroveň magisterské práci?</i></p>	1-
<p>Stručné slovní hodnocení: Práce odpovídá požadavkům na psaní diplomových prací. Syntax ne vždy zní zcela česky, ale to je vzhledem k mateřskému jazyku autorky pochopitelné.</p>	

Celková známka před obhajobou: 3

pozn.: Lze udělovat známky od 1 do 4. V případě, že bude jedna část práce hodnocena známkou 4, je třeba práci nedoporučit k obhajobě.

Otázky k obhajobě:



1. Na s. 50 uvádíte, že „[k] obnově národního obrození dochází v posledních několika letech; lze to vysvětlit především rozvojem internetové komunikace a vznikem nezávislých médií“. [chybí zdroj] Mohla byste to blíže vysvětlit?
2. V části, zabývající se sovětské etapě, píšete (s. 21): „Zájmové skupiny tvořily další část občanské společnosti v sovětském období. Vláda nemohla překážet občanům sdružovat se dle jejich zájmů a volnočasových aktivit. Nejvíce populárními byly kluby amatérské písně a turistické a alpinistické spolky, které se charakterizovaly stabilitou a trvalou činností. Jejich existenci lze považovat za příznak zániku totalitarismu a posunu k autoritářskému režimu.“ Mohla byste vysvětlit, proč zrovna zájmové organizace tohoto typu považujete za projev zániku totalitárního režimu?
3. V textu mě zaujala pasáž, kde na straně 16 popisujete, že „za dob perestrojky režim nemohl kontrolovat vznik organizací nebo zasahovat do jejich činnosti, a proto se ze začátku snažil přesvědčit veřejnost o existenci „užitečných“ a „neužitečných“ organizací“. Dokázala byste říci, jaké organizace byly považované za užitečné, které nikoli a proč?

Celkové vyjádření/komentář oponenta práce:

V Praze dne

.....

Podpis oponenta práce.